

ساعت	
عملی	نظری
۷	۲

واحد کار هفتم : توانایی کار با متن

اهداف رفتاری :

از هنر جو انتظار می‌رود در پایان این واحد کار :

- بتواند متن را در نرم افزار Illustrator وارد کرده و جلوه‌های مختلفی را بر روی آن اعمال کند.
- تفاوت متون هنری و پاراگرافی را توضیح دهد.
- نحوه قرارگیری متن بر روی مسیر را عملاً در نرم افزار انجام دهد.
- گزینه‌های موجود در پنل کاراکتر و پاراگراف و کاربرد آنها را توضیح دهد.
- نحوه تبدیل متن به مسیر را عملاً در نرم افزار انجام داده و کاربرد آن را با یک مثال نمایش دهد.

۷-۱- آشنایی با انواع متن در نرم افزار Illustrator

متن را می‌توان یکی از عناصر بسیار کاربردی در پروژه‌های گرافیکی دانست که از آن به عنوان یک رسانه پرنفوذ در انتقال مفاهیم و توضیحات موجود در یک صفحه به مخاطب، استفاده می‌شود. به طور کلی متون موجود در نرم افزارهای گرافیکی را می‌توان به دو دسته اصلی متون هنری (Artistic Text) و متون پاراگرافی (Paragraph Text) تقسیم کرد که در این میان متون هنری، بیشتر در متن‌های کوتاه، عناوین موجود در صفحات گرافیکی و طراحی لوگوها مورد استفاده قرار می‌گیرند. در حالی که متون پاراگرافی همان‌طور که از نام آنها پیداست کاربرد اصلی‌شان در ایجاد عبارت‌ها و متن‌های طولانی و توضیحات موجود در یک صفحه می‌باشد.

در نرم‌افزار Illustrator به متون هنری اصطلاح Point Type گفته می‌شود. Point Type در حقیقت یک خط عمودی یا افقی از متن است که از نقطه کلیک، شروع شده و تا قسمتی که کاراکترهای متنی ادامه می‌یابند، گسترش داده می‌شود.

۷-۲- نحوه ایجاد یک متن هنری

همان‌طور که پیش از این گفتیم متون هنری، در طراحی عناوین یک صفحه، لوگوها و متون کوتاه کاربرد دارند. برای ایجاد آنها در نرم‌افزار Illustrator کافی است مراحل زیر را انجام دهید:

۱- ابزار Type Tool (T) را برای متون افقی یا ابزار Vertical Type Tool (↓T) را برای متون عمودی انتخاب کنید.

۲- بر روی صفحه در نقطه‌ای که می‌خواهید متن از آنجا شروع شود کلیک کرده سپس اقدام به تایپ متن مورد نظر نمایید.

نکته

دقت کنید بر روی شیء‌ای کلیک نکرده باشید؛ زیرا در این حالت متن شما به یک متن پاراگرافی یا متن روی مسیر تبدیل خواهد شد.

۳- متن مورد نظر را وارد کنید.

۴- در پایان تایپ متن با ابزار Selection Tool، متن مورد نظر را انتخاب نمایید.

نکته

در این حالت اگر از دستور View|Show Bounding Box (Shift+Ctrl+B) استفاده کنید کادر اطراف متن مخفی شده و یک Anchor Point یا نقطه لنگری در یک طرف متن ظاهر می‌شود که می‌توانید با کلیک بر روی گزینه‌های ترازبندی (Align Center) در در نوار کنترل، محل قرار گیری متن نسبت به نقطه لنگری را تغییر دهید.

نکته

برای انتخاب متن کافی است با ابزار Type Tool بر روی متن مورد نظر درگ کرده یا با کلیک بر روی متن و استفاده از کلیدهای ترکیبی Ctrl+A اقدام به انتخاب کل متن مورد نظر نمایید.

برای انجام تنظیمات کارا کتری بیشتر بر روی متن مورد نظر می‌توانید علاوه بر پنل Character در نوار کنترل به منوی Window و زیر منوی Type رفته و گزینه Character را اجرا نمایید. کلید ترکیبی Ctrl+T نیز همین عمل را برای شما انجام خواهد داد.

۳-۷- نحوه ایجاد یک متن پاراگرافی

پاراگراف را می‌توان مجموعه‌ای از کلمات مرتبط به هم دانست که در قالب یک یا چند جمله در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند. به عبارتی زمانی که در هنگام تایپ متن کلید Enter را می‌زنیم و مکان نما به سطر بعد می‌رود یک پاراگراف جدید ایجاد شده است. برای ایجاد متن پاراگرافی در نرم‌افزار کافی است مراحل زیر را انجام دهید :

۱- برای تعریف یک متن ناحیه‌ای یا پاراگرافی، یکی از روش‌های زیر را مورد استفاده قرار دهید :

- ابزار Type Tool (T) را برای متون افقی یا ابزار Vertical Type Tool را برای متون عمودی انتخاب کنید. در ادامه به جای کلیک بر روی صفحه، اقدام به کلیک و درگ نمایید و یک محدوده دلخواه برای متن پاراگرافی مورد نظر ایجاد کنید.

- یک شکل دلخواه که قرار است به عنوان محدوده تایپ تعیین گردد انتخاب کرده و روی صفحه ترسیم نمایید. (توجه داشته باشید شکل ترسیمی بدون دور خط و رنگ پرکننده باشد زیرا به صورت اتوماتیک Illustrator در هنگام تایپ متن، آنها را حذف خواهد کرد) سپس یکی از ابزارهای Vertical Type ، Type Tool یا Vertical Area Type Tool ، Area Type Tool ، را انتخاب کرده و بر روی خطوط مسیر یا شیء مورد نظر کلیک کنید.

- ۲- در نوار کنترل فرمت متن مورد نظر را از طریق پنل Character یا Paragraph تنظیم نمایید.
- ۳- بر روی کادر متن یا شیء کلیک کرده و سپس اقدام به تایپ متن مورد نظر نمایید. همان طور که مشاهده می کنید هنگامی که متن به انتهای کادر می رسد به صورت خودکار به خط بعد منتقل می شود ضمن اینکه با استفاده از کلید Enter نیز می توان با ایجاد یک پاراگراف جدید به خط بعد منتقل شد.

نکته

چنانچه متن قرار گرفته در کادر بیشتر از اندازه کادر باشد در گوشه سمت راست و پایین آن علامت **+** ظاهر می شود که به معنای سرریز متن است. به طوری که با تغییر اندازه کادر متن در جهت افقی یا عمودی با استفاده از دستگیره های میانی کادر، متن مخفی شده نمایش داده خواهد شد. البته چنانچه بر روی علامت مثبت یا سرریز متن کلیک کنید اشاره گر به شکل **+** در آمده که می توانید با کلیک درگ در ناحیه دیگر از صفحه ادامه متن مورد نظر را در یک کادر متنی مجزا مشاهده نمایید. (شکل ۷-۱)

شکل ۷-۱- تغییر اندازه متن های سرریز شده

۴-۷- آشنایی با پالت پاراگراف

اگر هنگام کار با متون پاراگرافی نیازمند تغییرات و تنظیماتی بودید، می توانید از پنل اختصاصی پاراگراف استفاده کنید. برای فعال کردن این پنل می توانید از منوی Window|Type|Paragraph استفاده نمایید.

همان طور که قبلاً گفتیم Illustrator برای انجام عملیات مختلف دارای فضاهای کاری اختصاصی است که در مورد متن‌ها، شما می‌توانید از منوی window و زیر منوی workspace فضای کاری typography را انتخاب نمایید تا پنل‌های مورد نیاز در صفحه قرار داده شوند. (شکل ۲-۷)

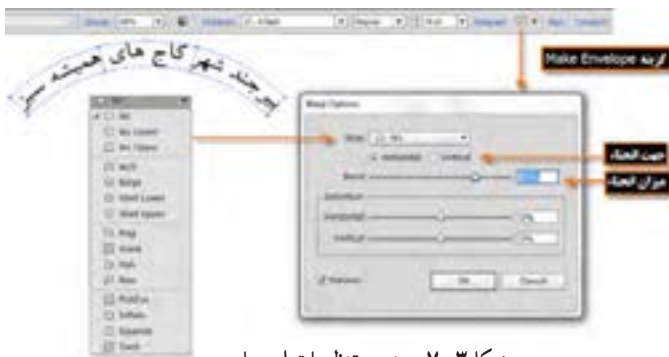
شکل ۲-۷- پنل پاراگراف

نکته

برای تغییر سریع فونت یا قلم در متون مختلف کافی است ابتدا با ابزار انتخاب، متن مورد نظر را انتخاب کنید سپس در نوار کنترل روی یک فونت دلخواه کلیک کرده تا به حالت انتخاب درآید، سپس با ابزارهای مکان نمای صفحه کلید و یا دکمه غلتکی وسط ماوس فونت را عوض کنید. مشاهده خواهید کرد که همزمان با این تغییر، فونت متن نیز عوض می‌شود.

۷-۵- اعوجاج دادن متن

برای ایجاد پیچ و تاب یا انحنا در متن می‌توانید از گزینه Make Envelope در نوار کنترل استفاده کنید. برای

شکل ۳-۷- پنجره تنظیمات اعوجاج متن

این منظور، ابتدا متن مورد نظر را توسط ابزار Selection انتخاب کرده سپس با کلیک بر آیکن Make Envelope در نوار کنترل، پنجره‌ای باز می‌شود که در آن می‌توانید نوع انحنا را مشخص کنید. همان طور که در

شکل مشاهده می‌کنید از بخش Bend می‌توان انحنا یا اعوجاج متن را در دو جهت افقی و عمودی به میزان دلخواه تعیین کرد. علاوه بر این از بخش Style نیز امکان تعیین شکل انحنای مورد نظر فراهم است. (شکل ۷-۳)

۷-۶- نحوه قرار دادن متن بر روی مسیر

شاید در تعدادی از پروژه‌های گرافیکی متن‌هایی را دیده باشید که بر روی یک خط راست قرار ندارد بلکه احساس می‌شود متن مورد نظر بر روی یک مسیر خاص جای گذاری و تراز بندی شده است. (شکل ۷-۴) چگونه می‌توان این سری از متون را طراحی کرد؟ در جواب به این پرسش باید گفت در اکثر نرم‌افزارهای گرافیکی از جمله Illustrator، می‌توان از تکنیکی تحت عنوان «قرار دادن متن بر روی مسیر» استفاده کرد. برای آشنایی بیشتر با این روش و کاربردهای آن در این قسمت به بررسی آن می‌پردازیم. برای این منظور کافی است مراحل زیر را انجام دهید:

شکل ۷-۴- جاگذاری متن بر روی شکل

- ۱- یک مسیر دلخواه بر روی صفحه ترسیم نمایید. در مسیرهای بسته نباید شکل دارای رنگ پرکننده و دور خط باشد. در این قسمت از یک مسیر دایره‌ای شکل استفاده خواهیم کرد.
- ۲- ابزار Type On A path Tool را انتخاب کنید، همان‌طور که مشاهده می‌کنید اشاره‌گر ماوس به شکل در می‌آید که می‌توانید با کلیک بر روی خط مسیر اقدام به تایپ متن مورد نظر نمایید. (شکل ۷-۵)

شکل ۷-۵- تایپ متن بر روی مسیر

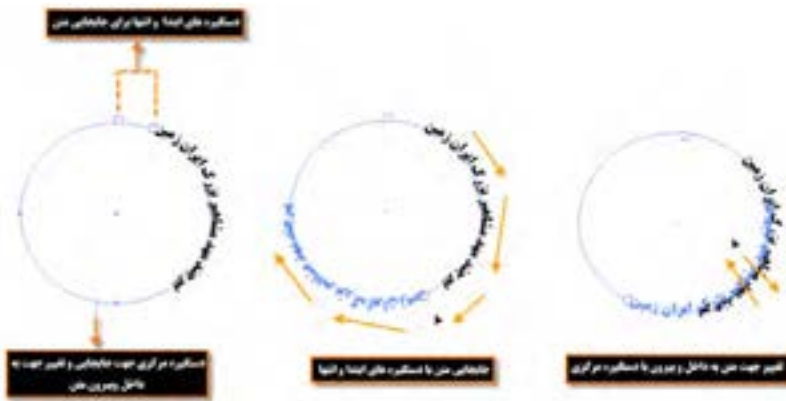
نکته

چنانچه برای تایپ متن بر روی مسیر از ابزار Type Tool **T** استفاده کنید، با قرار گرفتن اشاره گر بر روی مسیر شکل آن دایره ای شکل شده و با تایپ متن مشاهده خواهید کرد متن در داخل مسیر قرار می گیرد در همین حالت اگر کلید Alt را پایین نگه دارید اشاره گر متن بر روی مسیر نمایان شده که با کلیک بر روی مسیر می توان متن مورد نظر را بر روی مسیر تایپ کرد.

۳- پس از اینکه متن را بر روی مسیر تایپ کردید برای جابه جایی و تغییر جهت مسیر کافی است ابزار Direct Selection tool را انتخاب نمایید در این حالت بر روی مسیر سه دستگیره نمایان می شود که عبارت اند از :

● دستگیره های ابتدا و انتها که از آنها برای جابه جایی استفاده می شود برای این منظور ابزار Direct Selection tool را بر روی خط عمودی دستگیره قرار داده تا به شکل پیکان مشکی رنگی در آید سپس در جهت مورد نظر اقدام به جابه جایی متن نمایید.

● دستگیره میانی که از آن برای جابه جایی و تغییر جهت متن به داخل و خارج مسیر استفاده از این دستگیره نیز با ابزار Direct Selection tool بر روی خط دستگیره قرار گرفته تا به شکل پیکان مشکی رنگ در آمده سپس با جابه جایی آن به سمت بالا و پایین، اقدام به تغییر جهت متن نمایید. (شکل ۶-۷)

شکل ۶-۷- ویرایش متن بر روی مسیر

۷-۷- آشنایی با ابزار Touch Type Tool (Shift + T)

در سیستم عامل هایی مانند ویندوز ۷ و یا ۸ یا سایر سیستم عامل هایی که از تکنولوژی لمسی استفاده می کنند، در نرم افزار Illustrator، ابزارهایی تعبیه شده که با این تکنولوژی ها سازگار باشد و امکان استفاده راحت تر و ساده تر

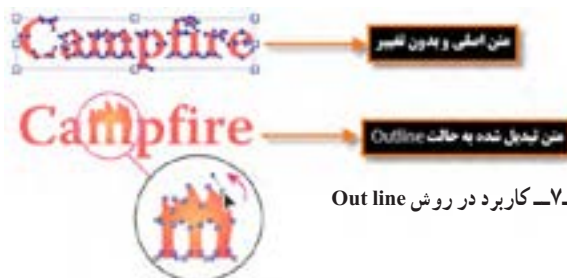
را به صورت لمسی برای طراحان فراهم نماید. یکی از این ابزارها در بخش ابزارهای متن قرار داشته و Touch Type Tool نام داشته ضمن اینکه با کلیدهای ترکیبی Shift+T نیز در دسترس است. برای این منظور به کمک این ابزار بر روی کاراکتر دلخواه کلیک کنید تا دستگیره‌های تغییر اندازه، جابه‌جایی و چرخش در اختیار شما قرار گیرد (شکل ۷-۷) سپس اقدام به تغییرات مورد نظر بر روی هر یک از کاراکترهای متن نمایید از این ابزار در طراحی لوگو و عنوان موجود در یک صفحه استفاده می‌شود.

شکل ۷-۷ کاربرد ابزار Touch Type

۷-۸ تبدیل متن به حالت Outline

یکی دیگر از روش‌های تغییر کاراکترهای متنی استفاده از روش Outline است با این روش متن مورد نظر به یک مسیر تبدیل می‌شود که هر یک از کاراکترهای آن از طریق نقاط موجود بر روی کاراکتر قابل تغییر است. از این روش برای ایجاد عناوین جذاب و فانتزی، و جلب توجه بیننده در یک پروژه گرافیکی استفاده می‌شود. برای استفاده از این امکان، ابتدا متن مورد نظر را انتخاب کرده سپس با کلیک راست از منوی زمینه‌ای یا از منوی Type، دستور Create Outlines (Shift+Ctrl+O)، متن مورد نظر را به یک مسیر قابل تغییر تبدیل کرده، سپس با تغییر نقاط و جابه‌جایی آنها در هر یک از کاراکترها به کمک ابزار Direct Selection در جعبه ابزار برنامه اقدام به تغییر شکل کاراکتر مورد نظر نمایید. در این حالت توجه داشته باشید که اگرچه ساختار شکلی متن تغییر می‌کند ولی ویژگی‌هایی مانند Stroke و Fill بدون تغییر باقی می‌مانند. (شکل ۷-۸)

شکل ۷-۸ کاربرد در روش Out line

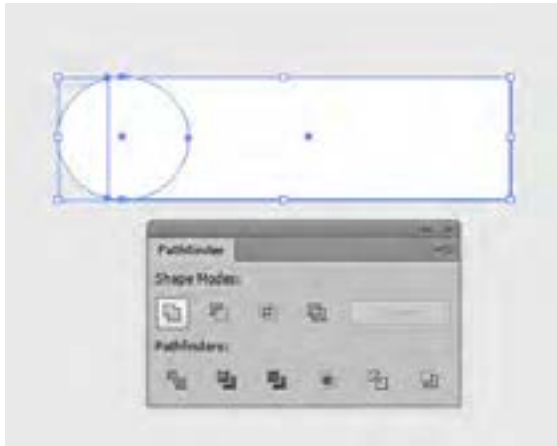
کارگاه طراحی Info graphic

با استفاده از ابزارهای ترسیمی و متنی موجود در نرم افزار Illustrator یک گرافیک اطلاع رسانی یا infographic طراحی کنید.

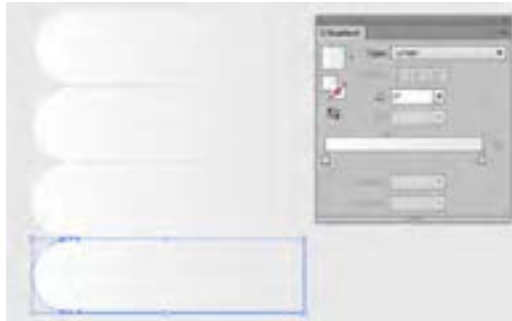
ابزارها و دستورات مورد نیاز: Rectangle, Ellipse, Pathfinder, Eyedropper, Gradient, Selection:
مراحل انجام کار :

۱- یک فایل جدید با اندازه دلخواه ایجاد کنید، سپس با ابزار Rectangle، صفحه را پوشانده و با رنگ خاکستری، آن را رنگ کنید.

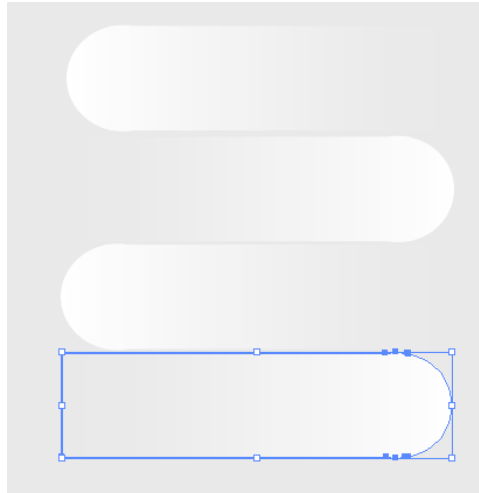
۲- یک مستطیل و دایره را با یکدیگر هم پوشانی داده، و به کمک پنل Pathfinder، شکل ترکیبی آنها را ایجاد کنید.

۳- رنگ زمینه را به عنوان رنگ شیء با استفاده از ابزار Eyedropper تنظیم نمایید سپس رنگ را به پنل Gradient درگ کرده و شیء را با یک رنگ طیفی از سفید به رنگ زمینه پرنمایید. سپس چهار کپی از شیء مورد نظر ایجاد کنید.

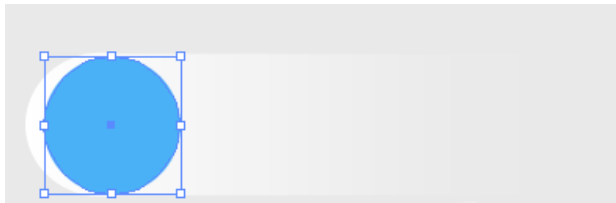

۴- با استفاده از ابزار Selection و انجام چرخش، اشکال را به صورت یک درمیان، تغییر جهت دهید.

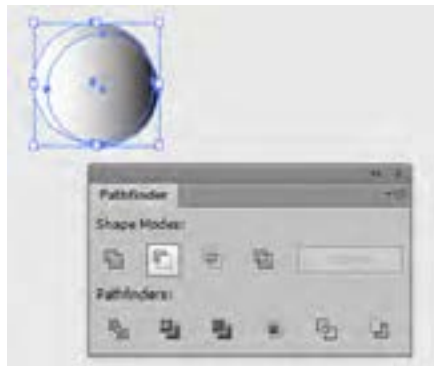
۵- یک دایره کمی کوچک تر از اندازه دایره شکل ترکیبی با رنگ دلخواه ترسیم نمایید سپس آن را بر روی

شکل قرار دهید.

۶- دو کپی از دایره ترسیمی ایجاد کنید، سپس یکی از دایره ها را کمی کوچک تر کرده و آنها را با هم هم پوشانی

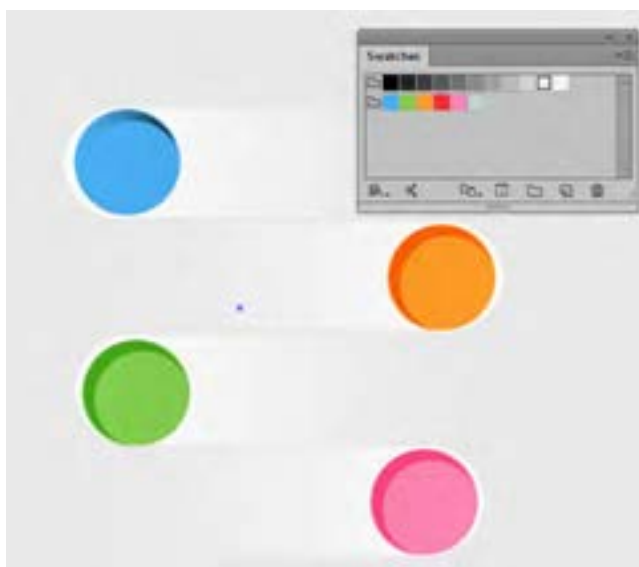
دهید سپس به کمک پنل Pathfinder دایره بالایی را از دایره پایینی کم کنید تا یک شکل هلالی ایجاد شود.

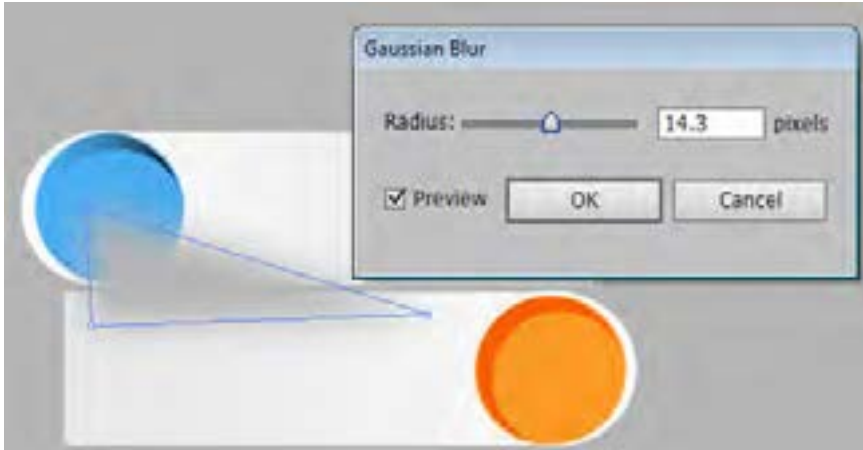
۷- شکل ایجاد شده را بر روی دایره قرار داده، سپس با استفاده از پنل Transparency، مد رنگ آمیزی را بر روی Multiply قرار دهید.

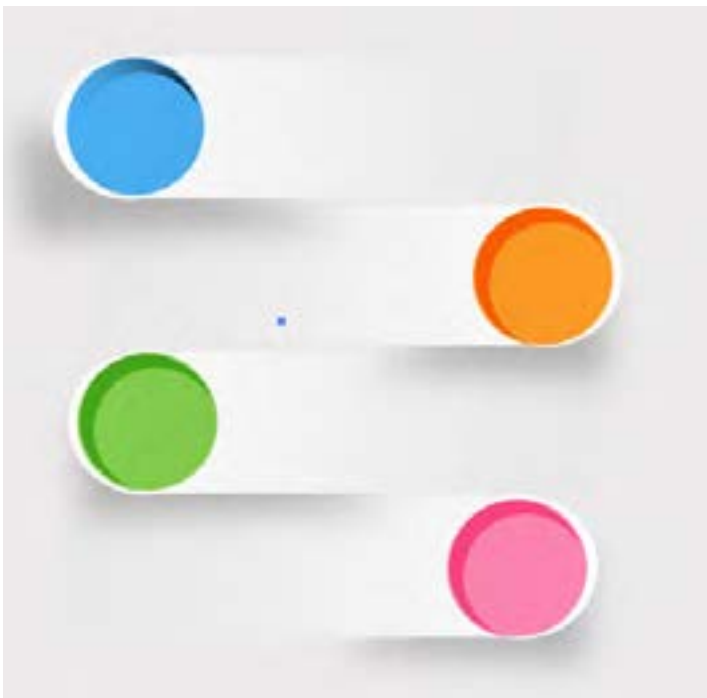
۸- از دایره ایجاد شده سه کپی دیگر ایجاد کرده آنها را بر روی سایر اشکال ترکیبی قرار دهید سپس با استفاده از پنل Swatch، رنگ آنها را تنظیم کنید.

۹- با استفاده از ابزار pen یک شکل مثلثی با رنگ خاکستری ایجاد کنید، سپس به منوی Effect و گروه جلوه ای Blur رفته و جلوه Gaussian Blur را اجرا کنید تا مثلث مورد نظر به صورت محو شده درآید. سپس با استفاده از دستورات زیر منوی Arrange ترتیب قرار گیری آنها را تغییر دهید تا به زیر شکل ترکیبی اول و بر روی شکل ترکیبی دوم قرار گیرد تا حالت سایه را بهتر نمایش دهد.

۱۰- از سایه ایجاد شده سه کپی دیگر ایجاد کرده و مانند قسمت قبل آنها به زیر شکل بالایی و روی شکل پایینی انتقال دهید تا حالت سایه در زیر اشکال ساخته شود.

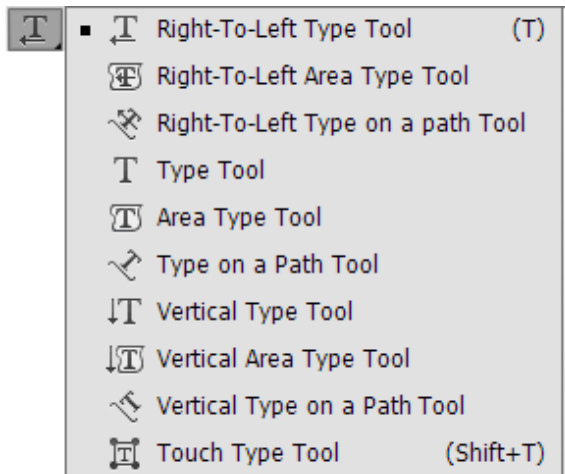
۱۱- با استفاده از ابزار Type، متن مورد نظر را بر روی Infographic طراحی شده قرار دهید و در پایان آن را یکبار با فرمت Ai و بار دیگر با فرمت Tif ذخیره نمایید.

خلاصه مطالب

- متون موجود در نرم افزارهای گرافیکی را می توان به دو دسته اصلی متون هنری (Artistic Text) و متون پاراگرافی (Paragraph Text) تقسیم کرد که متون هنری، بیشتر در متن های کوتاه، عنوانین موجود در صفحات گرافیکی و طراحی لوگوها و متون پاراگرافی در ایجاد عبارتها و متن های طولانی و توضیحات موجود در یک صفحه بکار می روند.
- برای ایجاد متن هنری بعد از انتخاب ابزار [T] Type Tool برای متون افقی یا ابزار [T] Vertical Type Tool برای متون عمودی بر روی صفحه کلیک کنید.
- برای ایجاد متن پاراگرافی بعد از انتخاب ابزار مناسب بر روی صفحه محدوده ای را کلیک و درگ نمایید.
- برای ایجاد متن بر روی مسیر بعد از انتخاب ابزار Type On A path Tool [T] بر روی مسیری که قبلاً رسم شده کلیک نمایید. در مسیرهای بسته نباید شکل دارای رنگ پرکننده و دور خط باشد.

- فرمت متن مورد نظر از طریق پنل Character یا Paragraph که از نوار کنترل یا منوی Windows گزینه Type قابل دسترس می باشند، تنظیم می شود.
- برای ایجاد پیچ و تاب یا اعوجاج در متن می توانید از گزینه Make Envelope در نوار کنترل استفاده کنید. با انتخاب این گزینه پنجره ای باز شده که در آن می توانید نوع اعوجاج را مشخص کنید.

واژه‌نامه	
Align	هم تراز کردن
Area	ناحیه
Artistic	هنرمندانه
Bend	انحنای
Envelope	پیچیدن
Path	مسیر
Typography	فن چاپ

پرسش‌های چهار گزینه‌ای

۱- یک خط عمودی یا افقی از متن که از نقطه‌ی کلیک، شروع شده و تا قسمتی که کاراکترهای متنی ادامه دارند گسترش می‌یابد..... نام دارد.

الف) Point Type   ب) Artistic Text   ج) Graphic Text   د) هر دو مورد الف و ب

۲- کلید میانبر برای نمایش یا عدم نمایش پنل Character کدام است؟

الف) F5   ب) F4   ج) Ctrl+T   د) Ctrl+c

۳- کدام یک از نمادهای زیر نشانه سرریز شدن متن در یک محدوده می‌باشد؟

الف)   ب)   ج)   د)

۴- کدام فضای کاری Work Space مربوط به متون می‌باشد.

الف) Paragraph   ب) Character   ج) Type   د) Typography

خودآزمایی

- ۱- انواع متون موجود در نرم افزارهای گرافیکی را نام برده و کاربرد هریک را توضیح دهید.
- ۲- به کدام قسمت از متن پاراگراف گفته می شود؟ چگونه می توان پاراگراف ایجاد کرد؟
- ۳- کار گزینه Bend در پنجره ایجاد حالت اعوجاج در متن چیست؟

کار عملی

- ۱- با استفاده از ابزارهای متنی و ترسیمی، بروشور زیر را طراحی کنید.

- ۲- بروشوری در مورد معرفی رشته های هنرستان خود طراحی و صفحه آرایی نمایید.
- ۳- با استفاده از ابزار متن و سایر ابزارهای مورد نیاز، تایپوگرافی زیر را انجام دهید.

